

travelbook

Trójmiasto

Bezdroża

Mistrzowska
ochrona **ERGO**
HESTIA

Autorki przewodnika: Katarzyna Głuc, Monika Jurczyk

Redakcja: Kamila Czok

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Opracowanie kartograficzne: Grzegorz Marchut

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą iStockphoto LP

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorki oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorki oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?betr2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II

ISBN: 978-83-283-4515-7

Copyright © Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE TRÓJMIASTA _____	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE _____	13
PRZED WYJAZDEM _____	14
Wybór czasu podróży _____	14
Źródła informacji _____	16
DOJAZD _____	16
Samolotem _____	16
Samochodem _____	16
Pociągiem _____	18
Autobusem _____	18
Carpooling _____	18
NA MIEJSCU _____	18
Komunikacja _____	18
Noclegi _____	22
Wyżywienie _____	27
Sport i rekreacja _____	32
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE _____	35
KRAJOZNAWCZE ABC _____	36
Klimat _____	36
Przyroda _____	36
Toponimia _____	38
HISTORIA _____	38
Gdynia _____	38
Gdańsk _____	41
Sopot _____	44
Współczesne Trójmiasto _____	45
▶ Pamiątki z Trójmiasta _____	48
SPOŁECZEŃSTWO _____	50

Słynni mieszkańcy	50
Edukacja	51
KULTURA I SZTUKA	52
Jarmark św. Dominika	52
Festiwale Trójmiasta	53
Kalendarium wydarzeń kulturalnych	56
Trójmiejska architektura	59
Muzyka	60
Film	63
GDAŃSK	67
MŁODE MIASTO I STARE MIASTO	69
Plac Solidarności	69
Okolice Dworca Głównego	72
Stare Miasto	74
► Bursztynowy Gdańsk	80
GŁÓWNE MIASTO I WYSPY NA MOTŁAWIE	82
Droga Królewska	86
Długie Pobrzeże	91
Ulica Mariacka	92
Północna część Głównego Miasta	95
Ołowianka	98
Wyspa Spichrzów	100
STARE PRZEDMIEŚCIE	102
NOWY PORT I PRZERÓBKA	107
Nowy Port	107
Przeróbka	108
► Stocznia Gdańska	110
WRZESZCZ I OLIWA	114
Wrzeszcz	114
Oliwa	118
SOPOT	127
SPACER PO NAJSTARSZYM KASZUBSKIM UZDROWISKU	128

GDYNIA	145
ŚRÓDMIEŚCIE I OKOLICE	148
Kamienna Góra	149
▶ <i>Street Art w Trójmieście</i>	156
KOLIBKI, ORŁOWO, MAŁY KACK, REDŁOWO	158
Kolibki	158
Orłowo	159
Mały Kack	161
Redłowo	162
OKOLICE TRÓJMIASTA	163
Żukowo	164
Rewa	164
Rezerwat Przyrody Beka	165
Rzucewo	165
Puck	166
Żuławy	166
Kaszubski Park Krajobrazowy	168
Kartuzy	169
Tczew	170
Malbork	171
INDEKS	173
AUTORKI PRZEWODNIKA	175

Spis ramek

Informacja turystyczna	17
Karta Turysty	19
Wypożyczalnia rowerów	21
Wegetariańskie sieciówki	31
Plaże	34
Wyspa Sobieszewska	37
Gotenhafen	41
<i>Nec temere, nec timide</i>	42
Kalendarium historyczne	46
Punkty widokowe Gdańska	74
Bursztynowy lek	81
Skandal im. Lenina	112
Oksywie	155
20-lecie street artu	156
Marsz Śledzia	164

Spis map

Trójmiasto	przednia okładka
Gdańsk-Śródmieście	68
Gdańsk-Oliwa	120-121
Sopot	130-131
Gdynia	146-147
Gdańsk – Główne Miasto	tylna okładka

Legenda

- Świątynia rzymskokatolicka, kościół ormiański, zbór protestancki
- Cerkiew prawosławna, unicka
- Synagoga, inny obiekt związany z kulturą żydowską
- Meczet, inny obiekt związany z kulturą muzułmańską
- Cmentarz
- Świecki obiekt zabytkowy
- Twierdza, zamek
- Wieża
- Pomnik, fontanna, mała architektura
- Muzeum, galeria
- Budynek użyteczności publicznej
- Inna atrakcja
- Atrakcja przyrodnicza
- Punkt informacji turystycznej
- Dworzec kolejowy
- Dworzec autobusowy
- Obiekt noclegowy (dowolnego typu)
- Obiekt gastronomiczny (dowolnego typu)
- Kawiarnia, cukiernia
- Pub
- Supermarket, sklep
- Targ, bazar
- Ośrodek zdrowia, szpital
- Teatr
- Klub muzyczny, opera, sala koncertowa
- Biblioteka, księgarnia, antykwariat
- Inny obiekt
- Przystań promowa, port

ATRAKCJE TRÓJMIASTA

NAJPIĘKNIEJSZE BUDOWLE

Bazylika Mariacka

Największa na świecie świątynia zbudowana z cegły, mogąca pomieścić aż 20 tys. osób. Równocześnie jeden z najbardziej rozpoznawalnych symboli Gdańska.

Dwór Artusa

Siedziba Muzeum Historycznego w Gdańsku z bogato zdobioną fasadą. Wewnątrz na szczególną uwagę zasługuje piec Georga Stelznera.

Europejskie Centrum Solidarności

Otwarte w 2014 r. jako forum dla budowania społeczeństwa obywatelskiego, a także miejsce upowszechniające dziedzictwo „Solidarności”.

Grand Hotel

Turystyczna wizytówka Sopotu zaprojektowana przez Richarda Kohnke i Otto Kloppela. W secesyjnym gmachu nocowali m.in. Fidel Castro, Greta Garbo i Jan Kiepura.

Katedra oliwska

Katedra znana w całej Europie za sprawą koncertów organowych. Dzięki nawie o długości ponad 100 m jest jednym z najdłuższych kościołów na świecie.

Pałac Opatów

Siedziba Oddziału Sztuki Nowoczesnej Muzeum Narodowego w Gdańsku z bogatą kolekcją malarstwa polskiego XIX i XX w.

Zakład Balneologiczny

Obiekt wpisany do rejestru zabytków powstał w 1903 r. Zdobia go liczne rzeźby i witraże. Zaprojektowany przez Paula Puchmülera i Heinricha Dunkela.

Złota Kamienica

Manierystyczna fasada zaprojektowana przez Abrahama van den Blockego sprawiła, że budynek określa się mianem najpiękniejszej kamienicy Gdańska.

Kup książkę

Poleć książkę

CIEKAWOSTKI ARCHITEKTONICZNE

Bursztynowy Stadion

Stadion Energa Gdańsk użytkowany przez klub piłkarski Lechia Gdańsk. Ukończony w 2011 r. obiekt o poliwęglanowej fasadzie mieniącej się sześcioma odcieniami.

Droga Królewska

Reprezentacyjne ulice Gdańska: Długa i Długi Targ. Obfitują w architektoniczne perełki: od Bramy Wyżynnej, przez dom Uphagena, Ratusz Głównego Miasta, Dwór Artusa, Złotą Kamienicę, aż do Bramy Zielonej.

Gdańska Hala Targowa

Zabytkowy gmach o wysokości 15 m przy placu Dominikańskim, zaprojektowany przez Kurta Fehlhamera.

Krzywy Domek

Wybudowany na podstawie rysunku Jana Marcina Szancera obiekt uznano za jeden z najdziwniejszych budynków świata.

Łazienki Południowe

Jedna z wizytówek Sopotu powstała według projektu Paula Puchmüllera, a inspirowana jest dawną architekturą skandynawską.

Wielki Młyn

Wzniesiony przez Krzyżaków w połowie XIV w. obiekt uchodzi za największy tego typu w średniowiecznej Europie.

Sea Towers

Kompleks dwóch wieżowców powstały w centrum Gdyni. Znajduje się na 12. miejscu pod względem wysokości polskich wieżowców.

Teatr Muzyczny im. Danuty Badaszkowej

Oryginalna bryła autorstwa Józefa Chmiela i Daniela Olędzkiego jest równocześnie drugą co do wielkości sceną w Polsce.

Kup książkę

Poleć książkę

MUZEA I GALERIE

Narodowe Muzeum Morskie ▲

Instytucja prezentująca zagadnienia związane z żeglugą i historią morską Polski z siedzibą w trzech spichlerzach na Ołowiance. Pozostałe oddziały to m.in. Żuraw i „Dar Pomorza”.

Muzeum Historyczne Miasta Gdańska

Z główną siedzibą w Ratuszu Głównego Miasta oraz pozostałymi oddziałami w Dworze Artusa, domu Uphagena, twierdzy Wisłoujście, Westerplatte, Muzeum Bursztynu, Muzeum Zegarów Wieżowych i Muzeum Poczty Polskiej.

Muzeum Miasta Gdyni

Historia regionu w pigułce ze stałą wystawą „Gdynia – urzeczywistnione marzenia o Polsce nad Bałtykiem”. Oddziałem muzeum jest dom Abrahama.

Muzeum Narodowe

Można w nim podziwiać słynny tryptyk Hansa Memlinga *Sąd Ostateczny*. Wśród stałych ekspozycji znajdują się m.in.: malarstwo gdańskie, wnętrza gdańskie, złot-

nictwo IV–XX w., kultura ludowa Pomorza Gdańskiego.

Państwowa Galeria Sztuki w Sopocie

Placówka znana za sprawą działalności wystawienniczej i edukacyjnej. ▼

Muzeum Emigracji

Pierwsze w kraju muzeum dotyczące historii polskiej emigracji, powstałe w gmachu Dworca Morskiego w Gdyni.

MIEJSCA, KTÓRE TRZEBA ZOBACZYĆ

Domek Żeromskiego i molo w Gdyni-Orłowie

Institucja muzealno-kulturalna ze stałą wystawą „Wspomnienie o Stefanie Żeromskim”. Z okien rozpościera się malowniczy widok na molo w Gdyni-Orłowie.

Fontanna Neptuna

Architektoniczna wizytówka Gdańska, a zarazem ulubiony punkt spotkań na Długim Targu. Manierystyczna rzeźba przedstawia mitologicznego boga wód, chmur i deszczu.

Grodzisko w Sopocie

Średniowieczne grodzisko funkcjonuje jako oddział Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. Dzieli się na pawilon wystawienniczo-edukacyjny i skansen archeologiczny.

Molo w Sopocie im. Jana Pawła II

Najdłuższy tego typu obiekt nad Bałtykiem i zarazem jedna z największych trójmiejskich atrakcji turystycznych. Część spacerowa ma 512 m długości.

Monciak

Ulica Bohaterów Monte Cassino w Sopocie to jeden z najsłynniejszych polskich deptaków.

Opera Leśna w Sopocie

Scena leśna położona w Dolinie Prątki. To tutaj od 1961 r. odbywa się słynny festiwal muzyczny, na którym pojawiają się gwiazdy światowej sławy.

Pomnik Poległych Stoczniovców

Miejsce pamięci w Gdańsku to trzy krzyże wznoszące się przy placu Solidarności na wysokość 42 m, które przypominają o tragicznych wydarzeniach z 1970 r.

Skwer Kościuszki

Bulwar w centrum Gdyni. Oblegany latem przez turystów podążających w stronę Akwariów Gdyńskiego, trójmasztowca „Dar Pomorza” lub okrętu ORP „Błyskawica”.

Stocznia Gdańska

Jeden z historycznych symboli Trójmiasta, w którym stoczniovcy zbudowali ponad tysiąc statków różnych kategorii.

Westerplatte

Półwysep Gdański przy ujściu Martwej Wisły, na którym zachowały się cmentarz żołnierzy poległych w 1939 r., ruiny koszar, Wartownia Nr 1, a także monument wzniesiony ku czci polskich żołnierzy broniących Pomorza, pomnik Obrońców Wyrzeża. ▾

Kup książkę

Poleć książkę

MIEJSCA PRZYJAZNE DZIECIOM

Centrum Hewelianum

Nowoczesne centrum nauki organizujące multimedialne i interaktywne wystawy oraz zajęcia edukacyjne dla najmłodszych.

Centrum Nauki Experiment w Gdyni

Połączenie nauki i zabawy z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i interaktywnych narzędzi. Można tu na własną rękę przeprowadzać eksperymenty, odkrywając przy tym prawa przyrody.

Adventure Park Kolibki Gdynia

Miejsce dla pasjonatów sportów na świeżym powietrzu. Wśród atrakcji m.in. Park Linowy „Samuraj”, Paintball i Off Road.

Akwarium Gdyni

Ogród Zoologiczny Morskiego Instytutu Rybackiego z różnorodnymi gatunkami ryb, płazów i gadów. Posiada rozbudowaną sekcję edukacyjną dla młodych odkrywców.

Miejski Ogród Zoologiczny

Jedno z ulubionych miejsc rozrywki wśród dzieci. Na miejscu dostępne również Małe Zoo, możliwość przejażdżek konnych i zabawa w parku linowym.

Młode Miasto i Stare Miasto

plac Solidarności – Dworzec Główny – Park Kultury i Rekreacji Grodzisko (Góra Gradowa) – kościół św. Elżbiety – Dom Opatów Pelplińskich – Ratusz Staromiejski – Wielki Młyn – Muzeum Zegarów Wieżowych – kościół św. Katarzyny – kościół św. Brygidy – plac Obrońców Poczty Polskiej

Pierwsza trasa wycieczkowa rozpoczyna się w części Gdańska zwanej Młodym Miastem, przy pomniku Poległych Stoczniovców i bramie Stoczni Gdańskiej. Następnie skierujemy się w stronę zabytkowego Dworca Głównego i zwiedzimy atrakcje położone „za torami”, w rejonie Góry Gradowej. W dalszej części spaceru zobaczymy zabytki Starego Miasta skupione w okolicy Kanału Raduni. Trasa ma swój finał przy Muzeum Poczty Polskiej z pomnikiem Obrońców Poczty Polskiej.

PLAC SOLIDARNOŚCI

★ **Plac Solidarności** z widocznym z daleka pomnikiem Poległych Stoczniovców znajduje się w gdańskiej dzielnicy Śródmieście, w jej części zwanej Młodym Miastem. Wznoszą się przy nim pamiątkowe tablice z nazwiskami ofiar Grudnia 1970 r., przypominające o buncie robotników stłumionym przez komunistyczną

milicję. Ważnym elementem placu jest słynna **Brama Nr 2 Stoczni Gdańskiej**. To właśnie przy niej rozwijał się ruch NSZZ „Solidarność”, a w sierpniu 1980 r. doszło do protestu stoczniovców. W mszy świętej odprawianej tu przez ks. Henryka Jan-kowskiego uczestniczyło kilkanaście tysięcy osób.

Europejskie Centrum Solidarności

Tuż obok mieści się **Europejskie Centrum Solidarności** będące przestrzenią sprzyjającą budowie społeczeństwa obywatelskiego, miejscem spotkań, a zarazem

▼ Pomnik Poległych Stoczniovców i Europejskie Centrum Solidarności

ośrodkiem upowszechniającym dziedzictwo Solidarności w Polsce i innych krajach. Konkurs architektoniczny na centrum o powierzchni blisko 25 500 m² wygrała pracownia Fort z Gdańska. Głównymi architektami projektu byli Wojciech Targowski, Piotr Mazur, Paweł Czarzasty i Antoni Taraszkiewicz.

Pomnik Poległych Stoczniovców

Tragiczny finał protestu przeciw władzy komunistycznej z 1970 r. wielu osobom przyniósł aresztowanie lub śmierć. Strajkujący domagali się m.in. upamiętnienia ofiar. Dzięki ich determinacji w 1980 r. na pl. Solidarności odsłonięto **★ pomnik Poległych Stoczniovców**, najważniejsze miejsce pamięci w Gdańsku. Trzy krzyże z kotwicami, wznoszące się na wysokość 42 m, zaprojektowali Bogdan Pietruszka, Wiesław Szydłak, Wojciech Mokwiński i Jacek Krenz. Symbolizują one trzech pierwszych robotników zabitych przez milicję i Ludowe Wojsko Polskie.

Dolną część pomnika ozdobiono scenami z życia stoczniovców i fragmentem wiersza Czesława Miłosza *Który skrzywdziłeś*.

Stocznia Gdańska

Historyczne centrum przełomowych wydarzeń z 2. poł. XX w., czyli **Stocznia Gdańska**, to zarazem jedna z największych polskich stocznii. Powstała po II wojnie światowej na terenie zakładu Schichaua. W trakcie długoletniej działalności zakładu stoczniovcy zbudowali w niej ponad tysiąc statków różnych kategorii (żaglowce, kontenerowce i statki pasażerskie).

Początki budownictwa morskiego w tym miejscu sięgają lat 70. XV w. W 1945 r. powstało Zjednoczenie Stocznii Gdańskich, które dwa lata później zostało oficjalnie przekształcone w Stocznnię Gdańską. Już w 1948 r. odbyło się w niej wodowanie pierwszego ukończonego po wojnie statku – SS „Soldka”. Wielkim sukcesem okazała się przypadająca na połowę lat 50. budowa

drobnicowców, dzięki której stocznia zyskała sławę na międzynarodowych rynkach żeglugowych. Ze względu na złe warunki pracy w 1958 r. doszło do pierwszego strajku robotników. Eskalacja napięcia doprowadziła do pamiętnego grudnia 1970 r., gdy uzbrojone oddziały wojska i milicji zaatakowały strajkujących

stoczniowców. Dziesięć lat później strajk okupacyjny w obronie Anny Walentynowicz przeszedł w ogólnopolski sprzeciw społeczeństwa wobec władzy komunistycznej. Powołano wtedy ruch społeczny „Solidarność”, a 31 sierpnia Lech Wałęsa podpisał porozumienie z wicepremierem Mieczysławem Jagielskim.

Kup książkę

Poleć książkę

OKOLICE DWORCA GŁÓWNEGO

Dworzec Główny

Kierujemy się w stronę gmachu ★ **Dworca Głównego**. Został on wzniesiony w **1900 r.**, a jego architektura nawiązuje do wzorów renesansowych. Wysoka na 50 m wieża z tarczą zegarową pełniła początkowo funkcję wieży ciśnień. Dworzec był na swoje czasy niezwykle nowoczesny – posiadał zadaszone perony, przestronną halę recepcyjną z kasami, urząd telegraficzny i komisariat policji. Zbudowany z cegły i piaskowca, stał się reprezentacyjnym budynkiem Gdańska i podniósł atrakcyjność tej części miasta. Obecnie stacja łączy pięć linii kolejowych oraz linię SKM-u. Jest wyposażona w pięć peronów oraz semafor światłny. Obiekt został połączony z dworcem autobusowym przejściem podziemnym.

▼ Dworzec Główny

Grodzisko

Nieopodal, na szczycie Góry Gradowej znajduje się kompleks fortyfikacji miejskich **Grodzisko**. Po rozbudowie terenu, mającej miejsce w XVII w., usypano na nim wały obronne wraz z bastionami i fosą (projekt Jana i Jerzego Strakowskich zakładał połączenie wałów ziemnych z zabudową murowaną). Ukończono wówczas dzieło rogowe i bastion Jerozolimski. Powstały węzeł obronny

Kup książkę

Poleć książkę

okazał się ratunkiem podczas oblężenia przez Szwedów. Na początku XIX w., gdy zwierzchnictwo nad Gdańskiem objęły Prusy, dokonano gruntownego remontu obwarowań. Po wkroczeniu do Gdańska armii napoleońskiej fortyfikacje przykuły uwagę samego cesarza Francji. Nakazał on modernizację obiektu, która została przeprowadzona pod okiem gen. Haxo. Pod koniec XIX w. miejsce zaczęło nabierać charakteru rekreacyjnego – nieopodal powstały strzelnica i boisko do gry w krykieta. Dziś urządzono tu Park Kultury i Wypoczynku, na terenie którego znajduje się m.in. Centrum Hewelianum.

Centrum Hewelianum

Na terenie Fortu Góry Gradowej działa **Centrum Hewelianum** 📍 [ul. Gradowa 6](#); www.hewelianum.pl, będące nowoczesnym centrum nauki. Jednostka łączy w sobie dbałość o dziedzictwo narodowe

▲ Grodzisko, Krzyż Milenijny

z równoczesnym naciskiem na nowinki techniczne i naukę. Do stałych ekspozycji należą m.in.: „Energia, niebo i Słońce”, „Wehikuł czasu – człowiek i pocisk”, „Wehikuł czasu – zabawy z historią” oraz „Laboratorium pana Kleksa”.

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Cmentarz Nieistniejących Cmentarzy

Cmentarz Nieistniejących Cmentarzy

U podnóża Góry Gradowej znajduje się **cmentarz Nieistniejących Cmentarzy**, powstały w 2002 r. i poświęcony pamięci zmarłych różnych wyznań i narodowości, których miejsca pochówku zostały zniszczone podczas wojny. Co roku podczas Świąta Zmarłych duchowni odmawiają na nim modlitwę ekumeniczną. Centralne miejsce zajmuje odsonięty w 2002 r. **pomnik** autorstwa Hanny Klimentowskiej i Jacka Krenza z fragmentem wiersza Maschy Kaléko: „... tym, co imion nie mają”. Założenie cmentarne wraz z drzewostanem ma przypominać świątynię. Granitowe kolumny otaczające monument przywodzą na myśl umierające drzewa.

STARE MIASTO

Kościół św. Elżbiety Węgierskiej

Przy ulicy Elżbietańskiej 1 wznosi się gmach ceglanych **kościół św. Elżbiety**

Punkty widokowe Gdańska

Najlepszym miejscem widokowym w Gdańsku jest **Góra Gradowa** (46 m n.p.m.) położona niedaleko centrum, na terenie Grodziska. Z jej charakterystycznego szczytu z Krzyżem Mile-nijnym rozpościera się wspaniały widok na panoramę miasta. Zobaczyć można stąd Stocznnię Gdańską, bazylikę Mariacką, ratusz i Dworzec Główny.

By obejrzeć Westerplatte i Martwe Ujście Wisły, należy udać się do zlokalizowanej w Nowym Porcie **latarni morskiej**.

Kolejnym gdańskim miejscem obserwacyjnym jest **Pacholek**, wzgórze wznoszące się w Lasach Oliwskich. Z odnowionej wieży można rzucić okiem na nadmorskie dzielnice i znajdujące się nieopodal tereny Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

Kup książkę

Poleć książkę

Węgierskiej. Gotycka świątynia, funkcjonująca początkowo przy szpitalu, została ukończona na początku XV w. Kościół zaopatrzone w gwiaździste sklepienia. W czasach reformacji z kościoła zniknęło sześć XV-wiecznych ołtarzy, pojawiły się nowe organy, balkony dla wierznych oraz nowe prezbiterium. W marcu 1945 r. Sowieci podpalili świątynię – całe wyposażenie kościoła spłonęło. Po wojnie do odbudowy przystąpili pallotyni. Odbudowana świątynia jest kościołem rektorskim. W prezbiterium znajdują się relikwiarze św. Wincentego Pallottiego i św. Faustyny Kowalskiej.

Dom Opatów Pelplińskich

Następnie trasa prowadzi na ul. Bielańską 5, gdzie znajduje się **Dom Opatów Pelplińskich**. Kamienica zbudowana w 1612 r. (prawdopodobnie przez Abrahama van den Blockego) wznosi się nad kanałem Raduni. W 2. poł. XVII w. należała do opactwa cystersów w Pelplinie,

a po likwidacji klasztoru służyła za zajazd. Jako jedna z nielicznych nie ucierpiała wskutek działań wojennych. Ceglany budynek reprezentuje nurt niderlandzkiego manieryzmu, o czym świadczy m.in. wykorzystanie ornamentu okuciowego. Od 1912 r. dach ozdabia rzeźba wzlatającego orła, a w zabytkowym wnętrzu można podziwiać płaskorzeźbę ze sceną biblijną *Zuzanna i starcy*. W Domu Opatów Pelplińskich mieści się dziś Instytut Historii Sztuki UG.

Ratusz Starego Miasta

Pobliski **★ Ratusz Starego Miasta** wybudowano w **XVI w.** również w duchu niderlandzkiego manieryzmu. Przez wiele lat budynek był centrum życia politycznego, gospodarczego i towarzyskiego. Pracował w nim słynny astronom Jan Heweliusz, którego **pomnik** znajduje się obecnie na placu przed ratuszem. Ceglana elewację obiektu wieńczy dwa równoległe dachy z ośmioboczną wieżą.

▼ Ratusz Starego Miasta

Stocznia Gdańska

Stocznia Gdańska, świadek najnowszej historii Polski, wraz z murem berlińskim stanowi symbol zwycięstwa nad ponad 40-letnią okupacją sowiecką w Europie Środkowo-Wschodniej. Dzisiaj to żywe muzeum rodzimego ruchu robotniczego i przemysłu stocznianego obrosło już legendą, która nieustannie inspiruje kolejne pokolenia artystów. Jest nie tylko historyczną przestrzenią pamięci, ale i punktem styku sztuki, rozrywki oraz biznesu.

Początki

Pierwsze budynki na terenie gdańskiego zakładu stanęły na początku **XIX w.**, jednak 40 lat później stocznia Jana Klawittera została wykupiona przez rząd pruski (1844), który przekształcił ją w przystań floty cesarskiej i ośrodek produkujący

U-booty, niemieckie okręty podwodne. Pod koniec stulecia tuż w sąsiedztwie Stoczni Cesarskiej przemysłowiec Ferdinand Schichau postawił swój zakład budowy okrętów i większych statków pasażersko-transportowych.

Po I wojnie światowej stocznie znalazły się na terytorium Wolnego Miasta Gdańska, lecz zgodnie z zarządzeniami traktatu wersalskiego stanowiły również własność Wielkiej Brytanii, Francji i Polski. W 1930 r. część brytyjską wykupiły Niemcy, a 10 lat później w wyniku militarnej ekspansji III Rzeszy przejęły ją całkowicie, by móc zaopatrywać za jej pomocą Kriegsmarine (Marynarkę Wojenną).

Po wojnie

Po wyzwoleniu miasta w marcu 1945 r. Danziger Werft (Stocznia Gdańska)

Kup książkę

Poleć książkę

zostało przekazane państwu polskiemu i 19 października 1947 r. połączono je ze Stoczną Schichaua. W kwietniu 1967 r. ustalono, że pełna nazwa przedsiębiorstwa brzmieć będzie Stocznia Gdańska im. Lenina.

Pierwszym pełnomorskim statkiem zbudowanym w całości w powojennej Polsce był rudowęglowiec SS „Soldek” (zwodowany w listopadzie 1948 r.), obecnie obok ORP „Błyskawicy” i fregaty „Dar Pomorza” jedno z najsłynniejszych pływających muzeów.

Strajk!

Mimo że pierwszy strajk na terenie zakładu odbył się 14 sierpnia **1958 r.** i już wtedy upominano się o poprawę warunków życia i pracy, to dopiero protesty z końca **1970 r.** i sierpnia **1980 r.** przyniosły prawdziwe zmiany.

Brutalne stłumienie wydarzeń grudniowych stanowiło wstrząs dla całego społeczeństwa. Jego symbolem uczyniono śmierć zastrzelonego w Gdyni 17 grudnia, w tzw. **Czarny Czwartek**, Zbigniewa Godlewskiego (upamiętnionego później jako Janek Wiśniewski). Na początku 1971 r. strajkujący utworzyli Rady Robotnicze, które miały doradzać szefom poszczególnych wydziałów (rozwiązano je w 1976 r.).

14 sierpnia **1980 r.** stoczniowcy rozpoczęli strajk okupacyjny, domagając się nie tylko podwyżek, ale także postawienia pomnika ofiar 1970 r. oraz przywrócenia do pracy Anny Walentyłowicz. Już drugiego dnia protestu został powołany do życia Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), który sformułował historyczne **21 postulatów**. Wypełnienie tych żądań przez przywództwo PZPR-u stanowiło jedyną (oprócz kolejnej

brutalnej pacyfikacji) możliwość zakończenia blokady stoczni. Najważniejszy był pierwszy postulat: akceptacja niezależnych od partii i pracodawców wolnych związków zawodowych. Ponadto domagano się większych swobód obywatelskich, uwolnienia więźniów politycznych, obniżenia wieku emerytalnego, wprowadzenia płatnego urlopu macierzyńskiego i sobót wolnych od pracy.

Na przekór licznym próbom złamania jedności robotników liczba strajkujących rosła. Szybko przed bramą zakładu pojawili się również zagraniczni dziennikarze relacjonujący protest stoczniovców na cały świat. Wyrazy poparcia i solidarności płynęły nie tylko od innych robotników, intelektualistów czy Kościoła, ale także od obywateli zachodniej Europy.

20 sierpnia nasiliły się prześladowania i represje. Działający zgodnie z rozkazami władzy komunistycznej funkcjonariusze MO i SB skonfiskowali kilka tysięcy nielegalnych ulotek, aresztowali działaczy opozycyjnych i zablokowali połączenia telefoniczne z resztą kraju. Sześć dni później strajki wybuchły w pozostałych częściach Polski, m.in. w Warszawie, Krakowie, Łodzi i Poznaniu. Pertraktacje utknęły w martwym punkcie, żadna ze stron nie chciała odpuścić. Dopiero kolejne rozmowy przyczyniły się do podpisania porozumienia o zakończeniu strajku, które zatwierdzone zostało 31 sierpnia 1980 r. przez władzę PRL-u reprezentowaną przez wicepremiera Mieczysława Jagielskiego i Lecha Wałęsę, przewodniczącego Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego. W listopadzie oficjalnie zarejestrowano w sądzie **Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”**, a 16 grudnia na obecnym placu Solidarności uroczystie odsłonięto

Śródmieście i okolice

**Teatr Miejski – Kamienna Góra – Muzeum Marynarki Wojennej –
Muzeum Miasta Gdyni – kościół NMP Królowej Polski – skwer Kościuszki –
ORP „Błyskawica” i „Dar Pomorza” – Akwarium Gdynskie – Sea Towers –
plac Kaszubski – opcjonalnie: Dworzec Morski (Muzeum Emigracji) –
dworzec Gdynia Główna**

Trasa zapoznaje z centrum Gdyni – położonym na południe od portu Śródmieściem, gdzie zobaczymy grupę obiektów zbudowanych w dwudziestolecie międzywojennym, a także kilka ciekawych muzeów, w tym udostępnione do zwiedzania jednostki pływające. „Murowaną” atrakcją nie tylko dla dzieci będzie wizyta w gdyńskim Akwarium. Śródmieście opuścimy na chwilę, by pospacerować po Kamiennej Górze, znanej z zabytkowej architektury willowej. Spacer możemy zacząć na przystanku kolejowym Gdynia Wzgórze Świętego Maksymiliana, a zakończyć na dworcu Gdynia Główna.

Teatr Miejski im. Witolda Gombrowicza

Przy ulicy gen. Bema 26 wznosi się gmach **Teatru Miejskiego im. Witolda Gombrowicza** 📍 www.teatrgombrowicza.art.pl. Inauguracja działalności gdyńskiego teatru miała miejsce w **1959 r.** podczas premiery *Ślubów panieńskich* Aleksandra Fredry (w reżyserii Marii Chodeckiej). Nieposiadający własnej siedziby zespół pod kierownictwem Waleriana Lachnitta wystawiał wówczas sztukę na terenie całego Wybrzeża.

W 1974 r. Teatr Dramatyczny otrzymał stałą scenę przy ul. Bema, przy której funkcjonuje do dzisiaj.

▼ Teatr Miejski
im. Witolda Gombrowicza

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Muzeum Marynarki Wojennej

W 1991 r. nazwę obiektu zmieniono na Teatr Miejski, a w 2000 r. nadano mu imię Witolda Gombrowicza.

Oprócz regularnych premier w placówce odbywa się **Festiwal Polskich Sztuk Współczesnych RaPort**. Od 1996 r. na plaży w Orłowie rezyduje **Scena Letnia** teatru, gdzie sztuki wystawiane są na świeżym powietrzu.

KAMIENNA GÓRA

Kamienna Góra to dzielnica Gdyni położona na wzgórzu morenowym. W latach 20. XX w. powstało na niej systematycznie rozbudowywane osiedle lotniskowe Kamieniec Pomorski. Wkrótce pojawiły się tu również wille i pensjonaty, a w 1985 r. zabudowę Kamiennej Góry objęto ochroną jako **obszar zabytkowy**. Najsłynniejsze kamienice to m.in. Poznaniańska, Orla oraz Zosieńka.

Najwyższy punkt wzniesienia (52 m n.p.m.) wieńczy widoczny z daleka krzyż. Rozciąga się stąd widok na Zatokę Gdańską i port w Gdyni. U podnóża Kamiennej

Góry od strony Bałtyku mieszczą się siedziby Muzeum Marynarki Wojennej i Muzeum Miasta Gdyni oraz Bulwar Nadmorski.

Muzeum Marynarki Wojennej

Muzeum Marynarki Wojennej 📍 ul. Zawiszy Czarnego 1B; wt.–nd. 10.00–17.00 (latem 10.00–18.00); bilet normalny 10 zł, ulgowy 6 zł; www.muzeumgdynia.pl istnieje w Gdyni od 1953 r. Tuż po zakończeniu II wojny światowej zorganizowano w mieście wystawę pt. „Obrona Wybrzeża w 1939 r.”, której sukces przyczynił się do podjęcia decyzji o otwarciu obiektu. Wyposażono go w cenne eksponaty, m.in. działa baterii artylerii nadbrzeżnej z Helu i armaty morskie z XVII w. W 1960 r. muzeum wzbogaciło się o ORP „Burzę”, zastąpiony w 1976 r. przez ORP „Błyskawicę”. Pozostałe filie placówki to Dział Dokumentacji i Opracowań oraz Dział Wystawienniczy wraz z **Ekspozycją Plenerową Broni i Uzbrojenia Morskiego** rozciągającą się wzdłuż bulwaru Nadmorskiego.

Kup książkę

Poleć książkę

Muzeum Miasta Gdyni

Muzeum Miasta Gdyni 📍 ul. Zawiszy Czarnego 1; wt., śr., pt. 10.00–18.00, czw. 12.00–20.00, sb., nd. i święta 10.00–17.00; bilet normalny 7 zł, ulgowy 4 zł; www.muzeumgdynia.pl to placówka powołana do życia w 1983 r., zajmująca pięciopiętrowy gmach. W ramach wystaw popularyzowane są tradycje istotne dla historii regionu (m.in. dawne zwyczaje świąteczne), wystawy kolekcjonerskie i monograficzne. Stała ekspozycja w siedzibie głównej nosi tytuł „Gdynia – urzeczywistnione marzenia o Polsce nad Bałtykiem” i koncentruje się na czasach II Rzeczypospolitej. Oddziałem Muzeum Miasta Gdyni jest **dom Abrahama** mieszczący się przy ulicy Starowiejskiej 30.

Teatr Muzyczny

Teatr Muzyczny 📍 pl. Grunwaldzki 1; www.muzyczny.org, z drugą co do wielkości sceną w Polsce, został utworzony w 1957 r. z inicjatywy Danuty Baduszkowej. Przeprowadzka do gmachu przy pl. Grunwaldzkim odbyła się w 1979 r. Ciekawa forma architektoniczna budynku jest dziełem Józefa Chmiela i Daniela Olędzkiego. W Teatrze Muzycznym odbywają się premiery licznych **musicali, operetek i koncertów**. Działa przy nim również Studio Wokalno-Aktorskie. Co roku we wnętrzach budynku organizowane są Festiwal Polskich Filmów Fabularnych i Festiwal Szekspirowski.

Kościół NMP Królowej Polski

Przy ul. Armii Krajowej 26 znajduje się **kościół NMP Królowej Polski**. Jego

▼ Skwer Kościuszki

GDYNIA

Kup książkę

Poleć książkę

budowa wiąże się z napływem wier-nych, którzy w latach 20. XX w. ścigali nad morze do pracy przy budowie por-tu. Pomysłodawcą przedsięwzięcia był ówczesny wójt Gdyni, Jan Radtke.

Świątynię projektu Romana Wojtkie-wicza i Mariana Baranowskiego ukończo-no w 1924 r. i poświęcono podczas uro-czystości MB Królowej Polski. O wystrój zadbał proboszcz ks. Teodor Tuszyński (aresztowany przez gestapo podczas II wojny światowej). Zniszczoną wsku-tek działań wojennych świątynię roz-budowano za kadencji ks. Proboszcza Edmunda Wierzbowskiego.

Skwer Kościuszki

Reprezentacyjny bulwar w centrum Gdy-ni, **skwer Kościuszki**, idealnie nadaje się do spacerów i kontemplacji nadmorskich

krajobrazów. Wiedzie od końca ulicy Świętojańskiej i prowadzi aż do alei Jana Pawła II. Codziennie przemierza-ją go tłumy ludzi podążających w stro-nę Akwarium Gdynińskiego, trójmasz-towca „Dar Pomorza” i słynnego okrętu ORP „Błyskawica”.

Na skwerze znajduje się **pomnik Marynarza Polskiego** oraz płyta usta-wiona tu z okazji odwiedzin papieża Jana Pawła II. W bezpośrednim sąsiedz-twie mieści się Dowództwo Marynarki Wojennej RP i molo Południowe.

ORP „Błyskawica”

Najstarszy na świecie istniejący niszc-zyciel typu Grom, ★ **ORP „Błyskawica”**

📍 V–XI wt.–nd. 10.00–13.00 i 14.00–16.00; bilet **normalny 12 zł**, **ulgowy 6 zł**, pełni dziś funkcję **okrętu-muzeum**.

Zacumowano go przy gdyńskim skwerze Kościuszki. Majestatyczny okręt zawinął do portu w Gdyni 1 września 1937 r. Charakteryzował się dużą jak na owe czasy prędkością (39,6 węzłów), siedmioma działami i dwiema potrójnymi wyrzutniami torped. Pierwszą kampanię rozpoczął w 1938 r., a już rok później został flagowym okrętem Dywizjonu Kontrtorpedowców.

Podczas II wojny światowej niszczytel w ramach planu „Peking” udał się do Wielkiej Brytanii. W 1940 r. został skierowany do Norwegii, gdzie brał udział w bojach pod Narwikiem. Podczas operacji Overlord w 1944 r. z udziałem okrętów kanadyjskich i brytyjskich zatopił dwa niemieckie niszczyciele. Powrót do kraju nastąpił dopiero w 1947 r. Po kilku przeprowadzonych remontach ORP „Błyskawicę” okrzyknięto najlepszym okrętem floty.

W wyniku wypadku, który miał miejsce w 1967 r., skreślono „Błyskawicę” z listy floty i uczyniono z niej okręt-muzeum.

▼ ORP „Byskawica”

„Dar Pomorza”

★ „Dar Pomorza” www.nmm.pl/dar-pomorza, znany również pod nazwą Białej Fregaty, to najsłynniejszy polski trójmasztowiec i jeden z najlepiej zachowanych na świecie okrętów tego typu. Żaglowiec od 1929 r. jest własnością miasta Gdyni. Dziś mieści się na nim jeden z oddziałów Centralnego Muzeum Morskiego.

W trakcie ponad 50-letniej służby dla Polskiej Marynarki Handlowej „Dar Pomorza” przebył pół miliona mil morskich. Wycofany w 1982 r., został przekształcony w **statek-muzeum** (na którym odbywają się wystawy stałe i czasowe). Zwiedzanie rozpoczyna się od międzypokładu, a kończy na pokładzie dziobówki. Po drodze goście odwiedzają maszynownię, magazyn żagli, pomieszczenia oficerskie, pokład i kuchnię.

Akwarium Gdyńskie

★ Akwarium Gdyńskie al. Jana Pawła II 1; VI 9.00–20.00, VII–VIII 9.00–21.00, IV–V i IX 9.00–19.00, X–III 9.00–17.00;

Kup książkę

Poleć książkę

GDYNIA

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Trójmiasto

to jedyna w swoim rodzaju konurbacja złożona z dostojnego, tysiącletniego Gdańska, uzdrowskiego kurortu Sopotu i liczącej mniej niż 100 lat miejskiej historii, młodej, portowej Gdyni. Metropolia, oparta z jednej strony o Zatokę Gdańską, z drugiej o zalesione wzniesienia Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, ołsniewa zabytkami kilku epok, wielokulturowym dziedzictwem, łączącym rodzimy polski ryt kaszubski z historycznymi wpływami krzyżackimi i pruskimi, oraz bogatą i żywą kulturą miejską. Zapraszamy na Pomorze Gdańskie!

Piaszczyste **plaże** miejskie

Nieliczone **zabytki**

Rozległe **tereny zielone**

Arcyciekawe **muzea**

Popularne **festiwale**

Awangardowa kultura miejska

Regionalna **kuchnia kaszubska**

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-4515-7

Cena 26,90 zł